

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Den teknologiske udvikling accelererer i dag så stærkt, at ingen mennesker enkeltvis er i stand til at overskue de fordele og ulemper, der er forbundet hermed for samfundet og de enkelte borgere.

Datateknologiens udvikling har lukket op for mange fremskridt for samfundet i henseende til effektivitet og rationalisering, men har samtidig givet nemme muligheder for overtrædelse af grundlovens sikrede rettigheder for landets borgere til udfoldelse i fred og frihed.

Længe har man — endog med begejstring for den deraf følgende effektivitet og mulighed for rationalisering — set til, at teknikkens udvikling skete uden indgreb fra lovgivningsmagten, men efterhånden har man med stigende bekymring fulgt denne udvikling. Tidspunktet er derfor nu inde, hvor det hæster med en lovgivning, der med blik for samfundets hensigtsmæssige indretning og funktion samtidig skal sikre mod indgreb i borgernes rettigheder og dermed værne om deres demokratiske udfoldelsesmuligheder og deres personlige integritet.

Borgernes tiltagende angst for at blive optaget i kendte og ukendte registre med deraf følgende muligheder for indblik i deres privatliv og for eventuel et påfølgende tab af frihedsrettigheder må tages alvorligt. Sikring af borgerrettighederne skal gå forud for hensynet til effektivitet, rationalisering og øgede indtjeningsmuligheder.

For alle personoplysningsregistre — det gælder såvel offentlige som private — må reglen være den, at vil en offentlig myndighed eller en privat virksomhed drage nytte af registeranvendelse, må registret bære de omkostninger, der er forbundet hermed, bl. a. de udgifter, der er forbundet med oplysning til registrerede personer om den tekst, der optages i registret, der vedrører dem selv.

Lignende krav er gældende inden for f. eks. miljøområdet, hvor det offentlige eller de private virksomheder må bære de omkostninger, der er forbundet med en forurening.

Lovforslaget bygger på borgernes frie adgang til at oprette registre inden for lovens område ved blot at forlange en anmeldelsespligt i stedet for krav om et registernævns forudgående tilladelse. Denne fremgangsmåde vil lette det administrative arbejde uden at forringe borgernes sikkerhed. Denne sikkerhed

varetages i lovforslagets bestemmelser bl. a. om adgang til sletning af registrerede oplysninger, registernævnets forskellige beføjelser samt lovens straffebestemmelser.

Lovforslaget omhandler kun personregistre og må ses som en begyndelse til en samlet datalovgivning om alle de problemer, der påføres samfundet som følge af edb-teknikken. Dette gælder f. eks. sikkerhedspolitiske problemer i videste forstand, herunder systemernes sårbarhed over for tyveri, sabotage o. lign. Endvidere drejer det sig om samfundets afhængighed af edb-udstyrets producenter og af edb-teknikere. Den eksplosive udvikling inden for kommunikationsområdet, hvor den elektroniske udvikling spiller en afgørende rolle, vil ligeledes forde lovgivningens bevågenhed. Automatiseringens indvirkning på beskæftigelse, arbejdsmiljø og uddannelse vil samfundet også blive tvunget til at tage stilling til. En samlet datapolitik vil således blive nødvendig fremover.

De økonomiske virkninger af lovforslagets gennemførelse vil være knyttet til dels datarådets og registernævnets oprettelse og drift, dels de merudgifter, der vil være forbundet med de offentlige myndigheders pligt til underretning af borgerne om registrerede oplysninger. De årlige driftsudgifter til datarådet og registernævnet anslås til ca. . . . mill. kr. i 1977-priser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til kapitel 1.

Til § 1.

Som lovforslagets formål angives i *stk. 1* sikring af borgernes personlige fred og frihed i forbindelse med indsamling af personoplysninger og registrering heraf.

I *stk. 2* bestemmes, at der ved bedømmelsen af betimeligheden i oprettelse af registre skal ske en afvejning af hensynet til borgernes ret til udfoldelse i fred og frihed og til samfundets udvikling og hensyn til effektivitet og rationalisering.

Til § 2.

I *stk. 1* fastsættes lovforslagets område som gældende for såvel offentlige som for private registre.